02
Hadrián
21/6/2025

REGIONY
MEZINÁRODNÍ
DIVADELNÍ FESTIVAL
HRADEC KRÁLOVÉ



Zpravodaj Mezinárodního divadelního festivalu Regiony

Zdarma

festivalregiony.cz

Tip dne

Výhodou Regionů je, že zde můžete vidět projekty opravdu ojedinělé, které se neuvádějí pravidelně na stálé scéně a jejich uskutečnění se podobá malému zázraku. Mezinárodní slovinsko-český soubor Misa in scena bude mít dnes svou světovou premiéru! *Popelka* v 10:30 Pod plachtou Divadla Drak.

Veronika Švecová

Symetrie nebo chaos?

Asi chaos… ale řízený. Jako když to vypadá, že se všechno rozpadá, ale vlastně to drží pohromadě.

Romana,
návštěvnice festivalu

Divadelní slovníček

Narážka neboli „šlágvort" – signál, kterým někdo (typicky herec) vyvolává akci – například řekne větu, která je znamením pro techniku, aby spustila světlo nebo zvuk.

Q neboli „kjůčko" – z anglického cue – samotná akce, která se má stát – například změna světla, zvukový efekt, spuštění hudby apod. Označuje se ve scénáři jako „Q1", „Q2"… a technici sledují, kdy má ke kjůčku dojít.

Horoskop



Panna

Přijdeš včas, máš zaškrtaný program a rezervace. Gratulujeme. A teď to všechno zahoď a nech se unést.

Glosa

Město Votroků

Pokud jste někdy zavítali na fotbalové utkání, v němž vystupoval celek FC Hradec Králové, nemohli jste z úst fanoušků přeslechnout v češtině málo užívané slovo Votrok. Z chorálů lze slyšet: „My jsme Votroci, z Hradce Králové. / Černobílý jsou, naši kingové!" nebo „Hej, Hradečku, hrej! Votroci jdou, soupeře roznesou!" Nejspíš si říkáte: „Odkud se výraz vzal?". Je mi jasné, že následující informace je pro Hradečáky samozřejmá podobně jako to, proč se pro město vžilo označení „salon republiky", ale na Regiony zavítají spoluobčané z různých regionů naší republiky, kteří původ slova nemusejí znát.

Na oficiálních stránkách mužstva je citován článek lingvisty Václava Machka, dle nějž má slovo původ v sousedním Polsku. Naši severní sousedé jím měli označovat chlapce či nedospělého muže. Podobně se pro dospívající dívky užívá slovo Otroczyca. Jak se ale stalo, že se tak s hrdostí titulují zrovna Hradečtí? Dle tradované historky přispěl k rozšíření přezdívky spor, v němž byl herec a hudebník Eman Fiala žalován za to, že jiného člověka nazval Votrokem. Rozuzlení pře, která vedla až k soudu, připomíná scénu z filmové veselohry. Fiala poprosil protivníka o odpuštění slovy: „Ale jdi, Votroku, snad bys mne nechtěl poslat do kriminálu." Žalovaný měl vyslovit slovo s takovou něhou, že soudce pronesl osvobozující rozsudek s odůvodněním, že tato přezdívka nemá v Hradci Králové urážlivého smyslu.

Takže ne – s otroctvím nemá Votrok nic společného. Při pohledu na hradecké ultras se ale zdá být na škodu, že klub s motivem boje proti jakékoliv formě útlaku, především proti rasismu, více nepracuje. Například loni v říjnu muselo vedení zaplatit devadesátitisícovou pokutu za rasistické pokřiky svých přívrženců. Několik těchto bezmozků navíc pravidelně stadion „zdobí" nápisem: „BLACK-WHITE PRIDE", vyvedený ne náhodou švabachem. Škoda, že z tribun Malšovické arény místo nesnášenlivých nápisů nezazní známý český anfifašistický pokřik: „Černí, bílí! Spojme síly!"

Štěpán Truhlařík

Editorial

Milé čtenářstvo,

máme za sebou první festivalový den. Osobně ho nazývám aklimatizační – tělo i mysl se náročnému režimu festivalového mikrokosmu přece musí přizpůsobit. Dny mají svůj specifický řád určený programem, náš pohyb je vymezený souřadnicemi jednotlivých festivalových míst a čas tu plyne také úplně jinak. Vstřebat zážitek, zkontrolovat vstupenky, přesunout se z jedné akce na druhou, po cestě se rychle nasvačit a honem na další představení. Večer zajít na koncert, posedět v Žižkových sadech nebo před Drakem. A zítra znova.

Naše těla během tohoto festivalového rituálu dostávají zabrat. Diváctví je přece role aktivní, a to nejen v interaktivních představeních. A co teprve všechny ty další zátěže, kterým se vystavujeme: spánku bývá méně, než by nám lékaři doporučili, k tomu občas nějaký ten drink a festivalová strava, která má také svoje limity (minulý rok můj jídelníček z 80 % tvořil grilovaný hermelín ze stánku před Drakem). Hradecké klima má ale během Regionů zvláštní schopnost tato nepohodlí proměnit v součást zážitku. Za to patří dík všem, kteří tuto atmosféru pomáhají vytvářet – především pak celému festivalovému týmu.

Občas si říkám, že pořádat divadelní festival tohoto rozměru v poslední týden sezóny je poměrně odvážný nápad. Ve skutečnosti je to ale jedna z mnoha věcí, které mám na Regionech rád. Zakončit sezónu ve velkém stylu, v cílové rovince ještě trochu přidat a napumpovat se před prázdninami pořádnou dávkou divadelních zážitků. A alespoň částečně tak oddálit ten moment, kdy se nám v létě po divadle zase začne stýskat.

Doufám, že vás úvodní večírek příliš nevyšťavil a že na dnešek máte dostatek energie. Letošní Regiony totiž teprve začínají!

Inspirativní divadelní zážitky i čtení
Hadriána přeje

Dominik Rathan

Víte, že…

existuje veřejná facebooková skupina „REGIONY – spolujízdy", kde si můžete domluvit odvoz na festival, zpátky domů nebo kamkoliv, kam zrovna někdo jede?

Hadrián
Zpravodaj Mezinárodního divadelního festivalu Regiony

Šéfredaktorka
Veronika Švecová

Redakce
Adéla Kalusová
Tereza Kubalová
Dominik Rathan
Štěpán Truhlařík

Dětská stránka
Jana Nechvátalová
Čarokrásno kolektiv

Korektury
Anežka Hašková

Grafický design
Přemysl Zajíček

Produkce
Barbora Kalinová

Sazba a ilustrace
Čarokrásno kolektiv
Kristýna Marková
Nikola Iljučoková
Barbora Tomová

Foto
Anna Bartolotti
Karolína Malá
Ester Šebestová
Jan Šmída
Lukáš Veselý
Milan Hajn
Archivy divadel

Tisk
Martin Sedláček

Obálka
Schattenwerfer
Tangram Kollektiv
Foto: Florian Feisel

Pořadatelé festivalu
Klicperovo divadlo o.p.s.
Divadlo DRAK
a Mezinárodní institut figurálního divadla o.p.s.
kontrapunkt, z. ú.

Generální partneři
Statutární město Hradec Králové
Calendarium Regina

Hlavní partneři
Ministerstvo kultury České republiky
Královéhradecký kraj
Státní fond kultury ČR

Generální partneři
Hradec Králové už 800 let
Calendarium Regina

Hlavní partneři
Ministerstvo kultury
Královéhradecký kraj
Státní fond kultury ČR

Pořadatelé
Klicperovo divadlo Hradec Králové
Divadlo Drak Theatre
kontrapunkt

Šimon Spišák: S humorom sú vážne veci ľahšie stráviteľné



Šimon Spišák

- *1987, Nitra
- absolvent režie na KALD DAMU
- dlouhodobě se věnuje divadlu pro děti a mládež a působí na Slovensku i v Česku
- bývalý umělecký šéf Starého divadla Karola Spišáka v Nitre a zakládající člen spolku Lachende Bestien
- spoluzakladatel nezávislého souboru Nové divadlo v Nitře

Často se i v tvorbě pro děti a mladé věnujete aktuálním společensko-politickým otázkám. Jaká úskalí v této tvorbě vidíte a jak se s nimi vypořádáváte?

Čo sa týka „umeleckých" úskalí, tak nevidím žiadne, ktoré by boli špecifické pre tento typ tvorby. A pokiaľ ide o spoločensko-politické úskalia, tak je to hlavne to, že tvorba pre deti a mladých (či už s pokusom o politicko-spoločenský presah, alebo nie) je vnímaná iba ako „tvorba pre deti a mladých". Čím nemám na mysli, že by som chcel byť viac vnímaný ako umelec, myslím skôr peniaze. Podfinancovanie kultúry je samozrejme obecný problém, ale divadlo pre deti je na tom ešte možno trochu horšie. (A nemyslím svoje honoráre. Ale trochu aj tie.) A s tým sa vysporiadavam tak, že sa snažím veriť, že svet môže byť lepšie miesto a robím divadlo pre deti a mladých.

Vaše režijní práce je charakteristická využíváním humoru, ironie a nadsázky i při zpracování vážnějších témat. Jaký význam mají tyto prvky při jejich komunikaci s (nejen dětským) publikem?

S humorom sú tie vážne veci ľahšie stráviteľné (ako keď dáte deťom odpornú tabletku do zmrzliny). A hlavne ľahšie získate ich pozornosť. Takže si tým vlastne zjednodušujem život.

Do jaké míry z vaší zkušenosti v mladých rezonuje společenský rozměr inscenací, nebo je pro ně spíš důležitější humor a hravost?

Tu už myslím treba rozlišovať medzi mladými a deťmi. Pre mladých (pubescentov aj adolescentov, proste „teen") je dôležité cítiť, že herci, alebo tvorcovia inscenácie (dospelí), ich berú ako serióznych partnerov do debaty. Takže práve spoločensko-politické otázky prijímajú ochotnejšie než didaktické divadlo (ktoré vám u detí ešte možno prejde) a môžu v nich rezonovať. A pri deťoch je to tá tabletka v zmrzline, čiže nechcete aby ju cítili, ale veríte, že nejaký zmysel to pre ne má.

Existují podle vás hranice v tom, jaké společenské otázky (a jakým způsobem) lze v divadle pro děti a mladé otevírat? Setkáváte se někdy s negativními ohlasy na etickou rovinu vašich inscenací?

Myslím, že o všetkom, o čom sa dá s deťmi hovoriť (čo je skoro všetko), sa dá pre ne robiť aj divadlo. A pri otázke „ako" ho robiť, je dôležité myslieť na zdravý psychický vývoj detí. Keďže nie som psychológ, tak sa pri nastavovaní hraníc musím spoľahnúť na nejaký svoj cit (aj keď sa s psychológmi občas poradím), ale asi nikto, kto robí divadlo pre deti, im nechce ublížiť. A negatívne ohlasy z hľadiska (normatívnej) etiky sa samozrejme nájdu. Na svet sa dívam skôr ľavicovo – progresivistickou optikou, čo sa samozrejme odzrkadľuje na etickej stránke mojej práce, čiže ak niekto vníma dobro na svete skôr pravicovo – konzervatívne, niečo mu tam vadiť môže.

V rámci Regionů budou uvedeny vaše inscenace *Knoflíková válka* a *Baron Prášil*. Jaký máte vztah k jejich knižním předlohám, případně filmovým adaptacím?

Knoflíkovú válku som ako malý miloval. Filmy hlavne. Ale k môjmu podivu to so mnou nikto nechcel inscenovať. Až Drak. Čo je, myslím, dobre. A k *Barónovi Prášilovi* som nejaký bližší vzťah nikdy nemal. On vlastne vôbec nie je pre deti. S tým prišla dramaturgička Veronika Gabčíková a ťahal ma k tomu hlavne pocit bezradnosti z toho, čo sa deje na Slovensku, resp. vo svete.

Jak jste přistoupil k interpretaci těchto děl? V čem hovoří k dnešku?

Knoflíková válka vznikla pôvodne ako protivojnový pamflet. Čo samo o sebe je dnes (bohužiaľ) hodnotné. Ale okrem toho sa dotýka tém ako demokracia, sociálna nerovnosť, domáce násilie, princíp hierarchického usporiadania sveta atd. A to všetko na pozadí detských bitiek a s veľkým humorom. Jasná voľba pre detské divadlo. *Barón Prášil* nám poslúžil ako východiskový bod pre klauniádu o limitoch demokracie (princíp charizmatického lídra, moc médií v rukách záujmových skupín atd.).

Ptal se Dominik Rathan



Tvorba pro každého

Divadlo nemusí být pouze prostředkem uměleckého vyjádření, ale také nástrojem propojení, terapie a osobního růstu. Představme si příklady divadelních iniciativ, které se věnují tvorbě pro lidi se zdravotním znevýhodněním, hospitalizovaným pacientům či seniorům. Mezi dlouhodobě rozvíjeným projektem v této oblasti je výzkumný, umělecký a pedagogický projekt *Divadelní tvorba ve specifických skupinách,* který od roku 2000 vznikl na KALD DAMU v Praze. Skrze své aktivity zapojuje lidi se znevýhodněním do tvůrčího procesu s cílem podpořit jejich seberealizaci, osobní rozvoj a integraci do společnosti. Projekt založili Zuzana a Vladimír Novákovi spolu s Kateřinou Šplíchalovou Mocovou. Věnují se vzdělávání divadelních profesionálů, kteří se učí citlivě a tvořivě pracovat s danými skupinami. Ve své tvorbě uplatňují alternativní přístupy, práci s loutkou a pohybem. Projekt je realizován ve spolupráci s *Divadlem VZHŮRU NOHAMA*, které založilo Rynholecký festiválek – divadelní integrační happening s workshopy, přehlídkami a možností sdílení tvorby napříč podobně zaměřenými skupinami. Na festivalu REGIONY se spolek představí s loutkovou inscenací *Don Šajn* inspirovanou klasickým dílem Matěje Kopeckého.

Podobným způsobem, ale s důrazem na terapeutický rozměr, fungují i paradivadelní aktivity, které se nezaměřují na uměleckou hodnotu či estetický zážitek, ale vnímají divadlo jako prostředek léčby a podpory duševního zdraví. Pokud bych navázala na práci s loutkami, za zmínku stojí uskupení *Loutky v nemocnici*, které zahájilo svou činnost v roce 2005. Spolek zpříjemňuje pobyt dětem hospitalizovaným v nemocnicích a seniorům v pečovatelských domovech prostřednictvím loutek, které přináší radost a pomáhají zmírnit stres či úzkost způsobené náročným prostředím. Díky loutkám, které často připomínají hračky, se děti snáze otevírají a komunikují např. o svých bolestech. Na festivalu se představí s pohádkou *Plešatá princezna*, která dětem hravou formou připomíná, jak je důležité vážit si svých slov.

Vedle zmíněné tvorby se obdobnému přístupu věnuje také nezisková organizace *Vlaštovka*, která se jako první v Česku zaměřuje na herní práci a divadelní tvorbu v oblasti paliativní péče. Ředitelkou je Michaela Váňová, která vychází ze zkušeností získaných během dvouletého doktorandského projektu, kde dvakrát týdně docházela do dvou pražských nemocnic. Zkoumala zde možnosti využití divadla u pacientů s nevyléčitelnou nemocí, jejichž život byl ohrožen. V krátkých dvacetiminutových představeních přinášela pacientům nejen



rozptýlení, ale také možnost spoluúčasti na tvorbě příběhu, čímž přispívala ke zlepšení kvality jejich života až do samotného závěru. *Vlaštovka* zároveň napomáhá ke zvýšení odbornosti profesionálů v oblasti herní práce, mezi jejíž aktivity patří např. výtvarné tvoření, hra se smyslovými hračkami a pomůckami ad. Formou kurzů rozvíjí dovednosti a usiluje o začlenění této činnosti do běžné praxe, kde může mít výrazně pozitivní dopad na pacienty.

Festival přibližuje divákům projekty, které využívají divadlo pro terapeutické účely a pro zapojení specifických skupin. Podobná představení běžně nebývají divákům dostupná, a proto teď máte jedinečnou příležitost je poznat.

Tereza Kubalová

Bezpečná laboratoř

O činnosti studentské divadelní skupiny OLDstars mi více prozradil jeden ze zakladatelů a současný principál Tomáš Staněk. Na festival přijíždějí s inscenacemi *Pokoušení, Jméno, Svatba, Vernisáž* a *Emigranti*, které můžete v různých časech zhlédnout dnes nebo zítra v Šapitó Žižka.

Co vás přivedlo k založení souboru? Jaká byla vaše původní vize a jak se od té doby proměnila?

OLDstars vznikli z přirozené potřeby – byli jsme skupina studentů konzervatoře a čerstvých absolventů Dismanova rozhlasového dětského souboru, kteří chtěli dělat divadlo společně. Původní cíl byl jednoduchý – mít vlastní prostor, zázemí a nezávislost. Netušili jsme, jak snadno se vytvoří komunita a jak rychle se ze studentského projektu stane vzdělávací organizace, která už více než dvacet let každoročně pracuje s desítkami mladých tvůrců a v průběhu sezony produkuje přes dvacet inscenačních projektů.

Jak soubor funguje během roku a jaké jsou klíčové momenty sezóny?

Fungujeme v semestrálním rytmu – divadelní sezona kopíruje akademický rok. Každý semestr jsou studenti rozděleni do zhruba deseti generačních souborů nebo nadsouborových projektů. Během roku přichází několik vrcholů – vánoční a letní blok premiér v bytovém divadle, podzimní festival studentského divadla v Divadle v Celetné nebo letní festivalový projekt *OLDstars on the ROAD*, se kterým cestujeme po republice. Průběžně se staráme o provoz našeho bytového divadla v Košické 21. Zakládáme si na aktivním zapojení studentů do chodu organizace.

OLDstars je pro mnoho mladých divadelníků odrazovým můstkem do profesionálního divadla. Jak byste popsal roli souboru v rámci české divadelní scény?

Chceme být bezpečnou laboratoří – prostorem, kde si mladí lidé mohou svobodně vyzkoušet uměleckou tvorbu. A pokud jim to dává smysl, mohou se ve svém oboru dál rozvíjet a připravit se například na přijímačky na prestižní vysoké školy. Důležitým momentem je přirozené předávání zkušeností mezi generacemi – naši absolventi se často po vystudování DAMU nebo JAMU vracejí jako hostující režiséři nebo pedagogové a stávají se velkou inspirací. Pracujeme jako studentský spolek s principy generačního repertoárového divadla, usilujeme o autenticitu a zodpovědnost – v přístupu i zápalu.

Jak velkou autonomii mají mladí tvůrci v souboru?

Autonomie je součástí procesu. Pravidelně pracujeme s interními opencally. Naši studenti mohou iniciovat vlastní projekty i nad rámec pedagogických plánů sezony. Opírat se mohou o spolupráci se zkušenějšími kolegy nebo pedagogy. Každý student má jinou startovní čáru a každý míří k jinému cíli. Nikoho netlačíme do „jediného správného způsobu tvorby" – konzultujeme, inspirujeme, motivujeme, pokládáme otázky. Bezpečné prostředí je základním předpokladem umělecké tvorby i individuálního a kolektivního rozvoje našich členů.

Ptal se Dominik Rathan



O síle výpovědi



Je ráda součástí moderní české činohry, která naslouchá aktuálním společenským tématům a nebojí se k nim vyjádřit. Divadelní a filmová herečka, moderátorka Tereza Dočkalová (*1988) vystudovala herectví na Janáčkově konzervatoři v Ostravě. Během svého studia dostala nabídku hostovat v Komorní scéně Aréna, kde později nastoupila do angažmá. Je držitelkou dvou Cen Thálie – cena pro činoherce do 33 let (2011) a za mimořádný jevištní výkon v inscenaci *Nora* (2017). Kromě toho získala i další herecká ocenění. Od roku 2013 je členkou Divadla pod Palmovkou, kde v současnosti vyniká v monodramatu *Máma* (2024). Za mimořádně precizní výkon v této inscenaci byla nominována na Cenu divadelní kritiky.

S předlohou inscenace *Máma* se poprvé setkala prostřednictvím rozhlasového zpracování Tomáše Soldána na stanici *Vltava* v roce 2022. Společně se poté rozhodli hru převést i na jeviště Divadla pod Palmovkou. Příběh sleduje dceru Olju, která po smrti své matky obdrží dvacet čtyři dopisů. Jeden dopis ke každým narozeninám. Dílo je osobitou, otevřenou a ironickou zpovědí o dospívání, trapnostech a zkušenostech mladé ženy žijící na jihu Ruska. Autorkou je Esther Bol, původně známá jako Asja Vološina. Po ruské invazi na Ukrajinu Rusko definitivně opustila a v důsledku nemožnosti návratu zpět k předchozímu životu si změnila jméno. „Naprostá křehkost se ve hře mísila s hrozným sarkasmem, což mi bylo na Esther blízké a podobně na mě působil i její text *Máma*," uvedla Dočkalová v rozhovoru pro online deník *Aktuálně.cz*. Jedná se o první uvedení této hry v Česku.

Dočkalová ve zmíněném rozhovoru také uvádí: „Baví mě, když inscenace obsahuje jasný politický statement, právě takové divadlo chci dělat." Angažovanost a osobní postoj nevnáší jen na jeviště, ale i do dalších projektů, např. během svého působení v satirickém pořadu *Branky, body, kokoti* (2018–2021), který se zaměřoval na témata jako nerovnoprávnost žen, genderové stereotypy, sexismus a šovinismus. V roce 2022 moderovala talk show *Protivný sprostý matky* (2022), kde spolu s dalšími hostkami rozebírala téma rodičovství. Vznikl tak prostor pro sdílení osobních zkušeností, které jí byly blízké i vzhledem k její pozici nastávající matky. Během období péče o svou dceru se věnovala načítání audioknih, což jí umožnilo zůstat v kontaktu s profesí a postupně se znovu zapojit do pracovního procesu.

Nenechte si ujít skvělý výkon Terezy Dočkalové spolu s její kolegyní Rosalií Malinskou, která ji hudebně doprovází, v monodramatu *Máma* dnes od 16 hodin ve Studiu Beseda.

Tereza Kubalová

Rozhovor

Tangram Kollektiv: Příběh je uvnitř materiálu

Odkud se vzal nápad věnovat se stínovému divadlu?
Pro nás šlo spíše o objevování stínů očima objektového divadla – opravdu prozkoumat „materiál". Výsledkem je inscenace, která nebere stíny za samozřejmé a nevyužívá klasické techniky stínového divadla. Místo toho se snaží zvýraznit samotné stíny a přenést náš úžas na diváky.

Neverbální divadlo má tu výhodu, že komunikuje s diváky bez ohledu na řeč nebo věk. Jaký je jazyk stínů?
Inspirací, která proces tvorby odstartovala, byla kniha Roberta Casatiho o stínech. V jedné kapitole se píše, že děti mezi 2 a 4 lety začínají chápat souvislost mezi objektem a stínem. Nevíme, jestli je to pravda, ale poskytlo nám to rámec přemýšlet ne o jazyce, ale o vnímání. A tak vznikla inscenace s univerzálním jazykem, který do jisté míry proniká i kulturami. Snažili jsme se zanechat volné plátno pro interpretaci obrazů a zaměřit se na strukturu, plynulost a rytmus, který pomáhá inscenaci sledovat. Řetězili jsme logiku obrazů – což vedlo ke konkrétnímu a přesto otevřenému jazyku představení.

Jste mezinárodní kolektiv, působíte již osm let. Mohli byste popsat svůj způsob fungování?
Ačkoli jsme mezinárodní kolektiv, potkali jsme se na loutkářské škole ve Stuttgartu. Náš způsob práce vystihuje věta „příběh je uvnitř materiálu". Pracujeme mezi objektovým divadlem, divadlem materiálu a loutkářstvím. Vybereme si materiál nebo téma a několik týdnů zkoumáme vše zajímavé, co nám nabízí. Možná objevíme pohyb nebo princip, který chceme rozvinout. Vyvíjíme malé scény, a tou dobou už většinou tušíme, o čem by inscenace mohla být a jakým směrem se scény ubírají. Každou scénu dále propracujeme, dokud ji nepovažujeme za hotovou.

Čím je pro vás divadlo, respektive objektové divadlo, společensky relevantní?
Uvnitř scén, které vytváříme, můžete najít společensky relevantní témata, k nimž se vztahujeme, ať už je to čistě fakt, že na jevišti jsou dva lidé, kde pohlaví prostě není důležité, a proto nikoho nestavíme do klasických rolí, nebo scénář strachu z něčeho neznámého, co se pomalu stává vaším přítelem, a pak v okamžiku, kdy je to pryč, pocítíte smutek. Někdy přemýšlíme o tom, jestli to je dostatečné, pokud jde o sdělení našeho názoru, protože máme publikum, na které můžeme mít vliv, ale naše tvorba jasně neříká vlastní politický program. Ale i když je to neustálá vnitřní diskuse, věříme, že je hezké a důležité také oslovit velké publikum, které se nenechá odradit už předem danou premisou inscenace. Protože tak můžeme lidi konfrontovat s myšlenkami a obrazy, které by jinak možná nikdy neviděli.

Ptala se Veronika Švecová

30

počet minut, než přišel kamarád, který „už je za rohem"

osobnost



Max Lederer (*1875 – †1937) byl spisovatel a dramatik, který studoval v Hradci Králové, kde se poprvé setkal s českým divadelním prostředím. Přestože jeho profesní dráha vedla přes různá místa, včetně Kyšperka (dnešní Letohrad), Kolína, Nymburka a Jaroměře, všude aktivně působil v ochotnických divadelních spolcích.



Upřímné švihácké blues

Anglické slovo croon znamená melodicky si broukat nebo potichu líbezně prozpěvovat. Crooners je pak označení pro typ zpěváků, kteří se začali objevovat ve dvacátých letech kolem amerických big bandů hrajících jazz a swing. Většinou šlo o „věčně" mladé muže oblečené sice do volných tvídových obleků, ale s povolenou vázankou kolem krku podtrhující jejich neformální šarm a ležérní eleganci.

Právě po těchto „švihácích bez příčiny" je pojmenována i komorní inscenace, která se věnuje pro mnohé nepříjemnému a často opomíjenému tématu vztahu synů a otců. Divadelní hra čerpá z tradičního motivu, který známe jak z Homérovy Odysseje, tak například ze seriálu Simpsonovi: „Táta jednoho dne odešel do války pro cigarety a po mnoho let se nevracel." Necelou hodinku trvající představení se soustředí na osud chlapce, jímž by mohl být právě známý animovaný posměváček, Nelson Muntz.

Trojice slušivě oblečených herců vítá první festivalové diváky v sále Divadla Drak. Nejprve se představují jako „men", později však svou identitu zpřesňují: „grandfather", „father" a „son". Právě z perspektivy nejmladšího člena této linie je vyprávěna nešťastná rodinná historie. Herec přirozeným, neafektovaným projevem seznamuje publikum se zoufalými pokusy nalézt ztraceného otce – nejprve mezi anonymními obyvateli města, později přes internet. Kusé informace, které se mu podaří získat od jinak mlčící matky, jej dovedou až k návštěvě opuštěného domu, kde vyrůstali jak jeho otec, tak dědeček. Jak už to u podobných příběhů bývá, odpovědi na dlouho zamlčovaná tajemství čekají právě tam.

Divadlo NIE propojuje nejen umělce různých národností a kulturních zázemí, ale také rozmanité divadelní metody. Jeho členky a členové obvykle pracují s jednoduchými, ale silnými prostředky, jako je vyprávění, živá hudba, pohybové nebo objektové divadlo. V závěru představení se ukazuje, že za neschopností přijmout rodičovskou roli se skrývá blíže nespecifikované trauma první a druhé světové války – trauma, které se přenáší mlčky, gesty, tichem a nepochopením.

Jelikož inscenace pracuje s minimem scénografických prvků, výrazným vizuálním motivem se vedle průsvitného batikovaného závěsu stává také drť rozprostřená na zemi. Její sypkost, ale zároveň i tvárnost lze chápat jako metaforu přenášení, přetváření či přijímání mezigeneračního traumatu. Herci s touto hmotou zacházejí jako s materiálem paměti: mlčky ji hráběmi přerovnávají, zahlazují její výčnělky, aby ji nakonec nabrali do kýblů a vysypali si ji navzájem na hlavu – jako by si symbolicky předávali, rozprostírali váhu historie.

Jak napovídá samotný název, nezbytnou součástí inscenace je živá hudba, která diváky provází po celou dobu představení. Kapitoly chlapcova života jsou oddělovány hudebními čísly, jež střídají melancholické pasáže s humorem a nadsázkou. Některé z nich například ironicky komentují přirozenou touhu mužů mít děti „se sedmi, patnácti, dvaceti dvěma ženami". Právě v těchto výstupech se naplno projevuje záměrně přehnané a trapně se předvádějící mužství, které je však zároveň zpochybněno a rozloženo.

Crooners jsou upřímným blues všech švihňáků, kteří se nepotřebují schovávat za okázalé frajerství a mají odvahu nahlédnout pravdě do očí – i když je ta pravda nepříjemná, složitá a často děděná.

Štěpán Truhlařík



Na letošní slavnostní zahájení Regionů dorazil i bývalý ředitel Klicperova divadla a zakladatel festivalu Ladislav Zeman

Slavíme!

Už se k tobě dostalo, že náš festival Regiony letos slaví 30 let? Všude kolem se hraje divadlo, zpívá, tancuje, vyrábí – tak, jak to má kdo rád. Někdo běží za pohádkou pod širým nebem, jiný míří na koncert nebo tvořivou dílnu, další si dává zmrzlinu a pozoruje festivalový mumraj.

Každý z nás slaví po svém – a právě v tom je to kouzelné! Stačí tady být a ani se nenaděješ, jsi součástí narozeninové oslavy.

Jak kdo slaví?

Na festival přišli různí návštěvníci a každý má rád něco jiného. Jenže ouha – jejich cesty za oblíbeným programem se pořádně zašmodrchaly! Sleduj cestičky festivalového labyrintu a pomoz každému najít jeho oblíbený program:

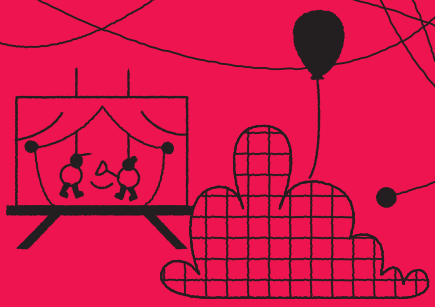




Sourozenci Honzík a Klárka míří do tvořivé dílny.

Malá Sofie hledá loutkové divadlo pod širákem.





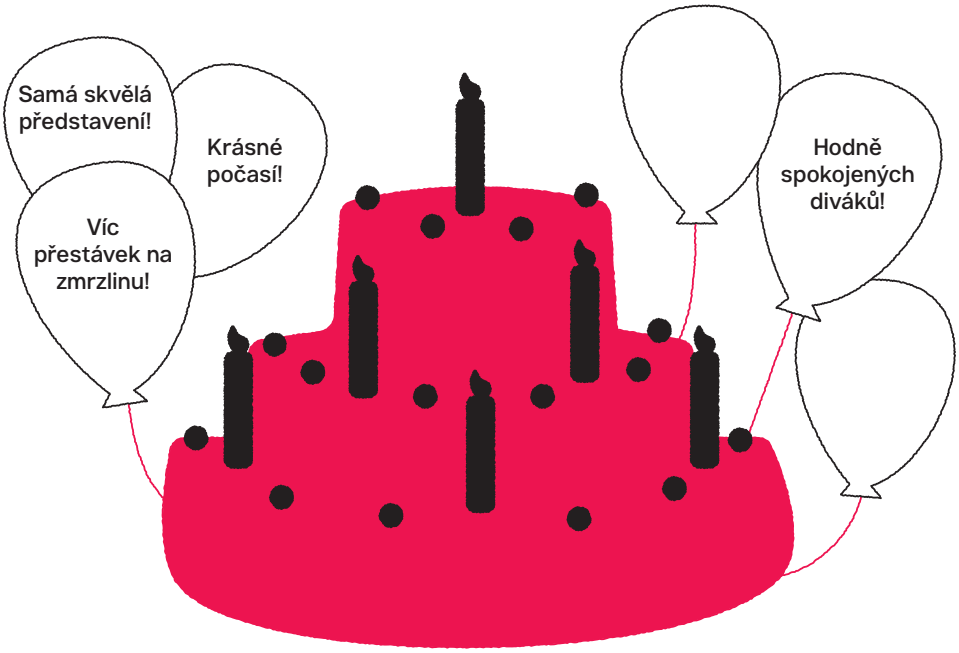
Ivánek s tatínkem spěchají na koncert.



Deváťák Prokop se těší na akrobatické představení.

Přání pro festival

Každá pořádná oslava se neobejde bez přání oslavenci! Kolem velkého narozeninového dortu už několik bublin s přáními najdeš – co popřeješ Festivalu Regiony ty?



Co dnes určitě nepropásni

Zastav se na pohádku v šapitó nebo před Divadlo Drak, vyrob si zápisník nebo rodinné loutkové divadlo, roztoč to na kolotoči nebo připij na zdraví ve Vodním baru Lalok! Tak jak budeš dneska slavit ty?

10.00–18.00	Plenér Divadla Drak	Kolotoč řezbáře Matěje	Řezbář Matěj			doprovodný program	dobrovolné
10.00–11.10	Plenér u Zdrávky	AN-KI	Cia. Ortiga		8+	divadlo	250 / 400 Kč
10.00–18.00	Plenér Divadla Drak	Dřevěná dílna Báry Hubené	Bára Hubená		3+	dílna	dobrovolné
10.00–12.00	Plenér Divadla Drak	Vodní bar Lalok	Sladovna Písek		rodinné	doprovodný program	dobrovolné
10.30–11.15	Pod plachtou Divadla Drak	Popelka	Miza in scena		5+	divadlo	160 Kč
11.00–14.00	Šapitó Divadla Drak	Knihvazouni	Eliška Veselská a Karolína Kalousová		5+	dílna	dobrovolné
11.30–12.05	Studio Divadlo Drak	Schattenwerfer / Odstíny stínů	Tangram Kollektiv	nonverbální	4+	divadlo	250 Kč
13.00–13.30	Laboratoř Divadla Drak	Vyrobím díru, abych z ní mohla čouhat	Berta Doubková a kol.	nonverbální	15+	divadlo	160 Kč
13.30–18.30	Plenér Divadla Drak	Vodní bar Lalok	Sladovna Písek		rodinné	doprovodný program	dobrovolné
14.00–14.50	Pod plachtou Divadla Drak	Čertova babička	Divadlo Drak		3+	divadlo	160 Kč
14.00–18.00	Open Air stan	OPEN POCKET '25	Ars insecra			výtvarný market	dobrovolné
15.00–15.35	Studio Divadlo Drak	Schattenwerfer / Odstíny stínů	Tangram Kollektiv	nonverbální	4+	divadlo	250 Kč
15.00–16.00	Šapitó Divadla Drak	Rodinné loutkové divadlo	Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi		6+	dílna	dobrovolné
15.00–15.45	Šapitó u kašny	Plešatá princezna	Loutky v nemocnici		6+	divadlo	dobrovolné
15.30–16.15	Letní scéna	O třech bratrech a obřisku	Divadlo pilART		3+	divadlo	dobrovolné
16.00–17.30	Studio Beseda	Máma	Divadlo pod Palmovkou		15+	divadlo	390 Kč
16.00–17.00	Hlavní scéna Divadla Drak	Knoflíková válka	Divadlo Drak	čeština, anglické titulky	9+	divadlo	200 Kč
16.00–17.00	Šapitó Divadla Drak	Rodinné loutkové divadlo	Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi		6+	dílna	dobrovolné
16.00–16.10	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
16.00–17.00	Šapitó Žižka	Pokoušení	OLDstars		15+	divadlo	dobrovolné
16.00–17.30	Městská hudební síň	Intoo tanec – intuitivní tanec	Ivana Krahulcová			tanec	dobrovolné
16.00–18.00	Žižkovy sady	Prezentace činnosti organizace Aufori	Obecně prospěšná společnost Aufori			doprovodný program	dobrovolné
16.10–16.20	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
16.20–16.30	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
16.30–16.40	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
16.30–18.30	Pod hradbami	Nebeský tanec	Nebeský tanec / Šárka Bílá			tanec, nový cirkus	dobrovolné
16.40–16.50	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
16.50–17.00	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
17.00–17.45	Klub Divadla Drak	Kitchen Table: Knoflíková válka	Lektorské oddělení Divadla Drak			debata, doprovodný program	dobrovolné
17.00–17.30	Pod plachtou Divadla Drak	Don Šajn	Divadlo VZHŮRU NOHAMA		rodinné	divadlo	160 Kč
17.00–17.10	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
17.00–18.00	Žižkovy sady	Ray Harty	Ray Harty			hudba	dobrovolné
17.00–18.00	Radnice	Studio N Live	Deník N			podcast	dobrovolné
17.00–17.30	Malé náměstí	On the Spot	SPOLK	nonverbální		tanec	dobrovolné
17.00–18.30	Velké náměstí	Jiné místo	Anna Klimešová, Petr Erbes a kolektiv		12+	divadlo, performance,	250 Kč
17.10–17.20	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
17.20–17.30	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
17.30–17.40	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
17.40–17.50	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
17.50–18.00	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
18.00–18.35	Studio Divadlo Drak	Schattenwerfer / Odstíny stínů	Tangram Kollektiv	nonverbální	4+	divadlo	250 Kč
18.00–18.10	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
18.00–19.00	Šapitó Žižka	Jméno	OLDstars		18+	divadlo	dobrovolné
18.00–18.15	Nové Adalbertinum	Bleší Cirkus	Jiří Polehňa			divadlo	dobrovolné
18.10–18.20	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
18.20–18.30	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
18.30–18.40	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
18.40–18.50	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
18.50–19.00	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
19.00–20.10	Plenér u Zdrávky	AN-KI	Cia. Ortiga		8+	divadlo	250 / 400 Kč
19.00–19.40	Městská hudební síň	PůlMĚsic	My:mi	nonverbální	15+	divadlo, hudba, tanec	dobrovolné
19.30–20.20	Radnice	Rande. Rande? Rande!	Michaela Váňová a Václav Zimmermann		15+	divadlo	dobrovolné
19.30–21.15	Klicperovo divadlo	Krvavý měsíc	Národní divadlo Brno		13+	divadlo	350 / 370 / 390 Kč
19.30–20.00	Laboratoř Divadla Drak	Vyrobím díru, abych z ní mohla čouhat	Berta Doubková a kol.	nonverbální	15+	divadlo	160 Kč
20.00–21.00	Šapitó Žižka	Jméno	OLDstars		18+	divadlo	dobrovolné
20.00–21.30	Nové Adalbertinum	Vítr ve větvích topolů	DS NA TAHU při MKS Červený Kostelec		6+	divadlo	dobrovolné
20.30–21.00	Gočárovo schodiště	Autorské čtení poezie – Prapůvodní chaos	Prapůvodní chaos+ eryndor		18+	performance	dobrovolné
20.30–21.40	Plenér u Zdrávky	AN-KI	Cia. Ortiga		8+	divadlo	250 / 400 Kč
21.00–22.00	Šapitó u kašny	Johuš Matuš	Johuš Matuš			hudba	dobrovolné
21.00–21.30	Jižní terasy	Školní výlet	Václav Bartoš			divadlo	dobrovolné
21.15–22.45	Letní scéna	Three Wild Guns	Three Wild Guns			hudba	dobrovolné
21.30–22.30	Šapitó Divadla Drak	Circus Problem	Circus Problem			hudba	dobrovolné
22.00–23.30	Studio Beseda	My děti z druhé ruky	Štefančík–Smejkalová–Znamenáčková–Sikora	čeština, slovenština	15+	divadlo	290 Kč
22.00–23.30	Šapitó Žižka	Svatba	OLDstars		18+	divadlo	dobrovolné
22.15–23.15	Radnice	Doktoři – Komedie o čtyřech dějstvích	A321			divadlo	dobrovolné
22.15–0.00	Městská hudební síň	everyBODY	PolaroID		15+	divadlo	dobrovolné
22.30–01.30	Šapitó u kašny	ŠatySVlečkou	ŠatySVlečkou			hudba	dobrovolné